

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:
____ dos. Zaur Məmmədov
____ "____" _____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050807-Sosial iş

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş təcrübəsi

Fənn proqramı: Azərbaycan Universiteti "Sosial iş" ixtisası üzrə bakalavr hazırlığı üçün 25.01.2018-ci il tarixli iclasının (pr № 5) qərarına əsasən təsdiqlənmişdir. "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" fənləri kafedrasının 14 fevral 2022-ci il tarixli iclasında müzakirə edilmişdir (Protokol N08)

Kodu: İPF-B13

Tədris ili: II (2025-2026) semestr: III

Tədris yükü: Ümumi-60 saat; Auditoriya saati-20 saat (10 saat mühazirə, 10 saat seminar)

Tədris forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: dos. Qasimova Afaq Qasım qızı

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə.Məmmədov küçəsi 19, LDU-nun 2 sayılı korpusu

E-mail ünvanı: afaq.qasimova.1961@gmail.com

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas ədəbiyyat:

1. Aytəkin Hüseynli . Bakı, 2013,
2. Cavid Şahmalıyev . Sosial iş bacarıqları kitabı

Əlavə ədəbiyyat:

3. Васильева И.В. Организация психологических служб. Учебное пособие М.,2013

IV. Prerekvizitlər:Fənnin tədrisindən öncə hər hansı fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər:Fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda digər fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi:

Tələbələri fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial işi təcrübəsi zamanı zəruri olan etik, bilik, bacarıq və vərdisləri inkişaf etdirmək, tələbələri keys menecmenti, ailə və qruplarla sosial işdə müdaxilə metodları haqda məlumatlandırmaq, tələbələri böhran vəziyyətlərində müdaxilə üsulları ilə tanış etmək və s. fənnin tədrisinin əsas məqsədlərindən biri hesab edilir. Həmçinin tədris kursu "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrası nəzdində psixoloji və pedaqoji yönümlü ixtisasların tədris planı çərçivəsində işlənmişdir. Tədris planına uyğun olaraq bu kurs bakalavr səviyyəsinin tələbələri üçün müstəqil fənn kimi tədris olunur. Kursun tədrisi II tədris ilinin III semestrində 20 saat (10 s. mühazirə, 10 saat seminar) nəzərdə tutulur.

Kursun tədrisində ilk növbədə "Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş" in mövzusu, vəzifələri, əsas problemləri, ayrı-ayrı bölmələri barədə izahlara yer verilir. Tələbələr "Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş" fənnini öyrənməklə sosial işlə bağlı zəruri biliklərə yiyələnəcəklər.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminarın nəticələrinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal-tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə(imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX.Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Cəmi: 20 saat (Mühazirə 10 saat , seminar 10 saat).

№	Keçirilən mövzuların məzmunu	Müh.	Sem.	Tarix
1	Mövzu: Sosial işə giriş. Keys menecment prosesi Plan: 1. Sosial işə giriş 2. Uşaq və ailə sosial işçilərinə lazım olan nəzəriyyələr 3. Uşaq və ailələr ilə işləyən sosial işçilərin əməl edəcəyi etik qaydalar və etik prinsiplər 4. Sosial iş prosesinin mərhələləri 5. Ailəyə dəstək təlimatı 6. Keys menecment" in ənənəvi sosial dəstək modelindən fərqli cəhətləri 7. İcmada müəssisələşmə riski yüksək olan uşaqların müəyyənləşdirilməsi Mənbə: [1,2,5,6]	2	2	
2	Mövzu: Ailələrlə aparılan sosial iş. Ailədaxili münasibətlərin gücləndirilməsi Plan: 1. Ailəyə dəstəyin məqsədi 2. Uşaq və ailə sosial işçilərinə lazım olan nəzəriyyələr 3. Ailənin psixoloji iqlimi 4. Uşaq şəxsiyyətinin formalaşmasında valideynlərinin rolu 5. Ailə münasibətlərinin pozulmasının uşaq psixikasına təsiri Mənbə: [1,2,5,6]	2	2	
3	Mövzu: Ailədə baş verən böhranların səbəbləri. Ailə ilə sosial işçi əməkdaşlığı metodları Plan: 1. Böhran vəziyyətinin daxili və xarici səbəbləri 2. Uşaqlara qarşı qəddar rəftar 3. Ailədə məişət zorakılığı 4. Ailəyə dəstəyin prinsipləri 5. Ailə-sosial işçi əməkdaşlığı Mənbə: [1,2,3,4,5]	2	2	
4	Mövzu: Fərdlər & qruplarla sosial iş. Qrup və onun növləri. LGBT qruplar və onlarla sosial işin təşkil olunması Plan: 1. Fərdlərlə (mikro) aparılan sosial iş 2. Qruplarla (mezo) aparılan sosial iş 3. Qrup haqqında məlumat. Qrupun növləri 4. Sosial qrupun növləri. 5. Qrupun öyrənilməsinin əsas istiqamətləri 6. LGBT qruplarla sosial iş 7. Cinsi tərbiyə 8. LGBT qruplarının cəmiyyətlə qarşılıqlı əlaqəsi Mənbə: [1,2,3,4,5]	2	2	
5	Mövzu: İV/QİÇS xəstəliyinə tutulmuş şəxslərlə sosial iş. İnsan alveri qurbanları ilə sosial iş. Zərərli maddələrdən asılı olan şəxslərlə sosial iş Plan: 1. İV/QİÇS xəstəliyi 2. İV/QİÇS xəstəliyinin əlamətləri və yoluxma yolları 3. İV/QİÇS xəstəliyindən müdafiə yolları 4. İnsan alveri qurbanları ilə sosial işin təşkili, təqib, müdafiə və profilaktika 5. İnsan qaçaqmalçılığını insan alverindən fərqləndirən xüsusiyyətlər 6. Zərərli maddələrdən asılılıq 7. Zərərli maddələrdən asılılığın növləri Mənbə: [1,2,4,5]	2	2	
	Cəmi	10 s	10 s	

XI.Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:Tələbə aşağıdakıları bilməli və bacarmalıdır:

- Tələbələrde fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş təcrübəsi zamanı zəruri olan etik bilik, bacarıq və vərdişləri inkişaf etdirmək;
- Tələbələri İV/QİÇS xəstəliyinə tutulmuş şəxslər, insan alveri qurbanları və LGBT qruplarla sosial iş prosesi ilə tanış etmək;
- Tələbələri ailə və qruplarla sosial işdə müdaxilə metodları haqqında məlumatlandırmaq;
- Tələbələri ailədəki böhran vəziyyətlərində müdaxilə üsulları ilə tanış etmək.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Mikro sosial işin xüsusiyyətlərinə yiyələnmişdir
- icmalarla sosial iş verdişləri əldə etmişdir
- müxtəlif risk qruplarını fərqləndirir və onlarla işləməyi bacarır
- terapevtik qrupları fasilitasiya edir
- ailə böhranları zamanı müdaxilə strategiyasını hazırlamağı bacarır
- ailə problemlərini mediasiya çərçivəsində tənzimləməyi bacarır

XIII. Fənn üzrə imtahan sualları

1. Sosial işə giriş
2. Uşaq və ailə sosial işçilərinə lazım olan nəzəriyyələr
3. Uşaq və ailələr ilə işləyən sosial işçilərin əməl edəcəyi etik qaydalar və etik prinsiplər
4. Sosial iş prosesinin mərhələləri
5. Ailəyə dəstək təlimatı
6. Keys menecment"ın ənənəvi sosial dəstək modelindən fərqli cəhətləri
7. İcmada müəssisələşmə riski yüksək olan uşaqların müəyyənləşdirilməsi
8. Ailəyə dəstəyin məqsədi
9. Uşaq və ailə sosial işçilərinə lazım olan nəzəriyyələr
10. Uşaq şəxsiyyətinin formalaşmasında valideynlərinin rolu
11. Ailə münasibətlərinin pozulmasının uşaq psixikasına təsiri
12. Böhran vəziyyətinin daxili və xarici səbəbləri
13. Uşaqlara qarşı qəddar rəftar
14. Ailədə məişət zorakılığı
15. Ailəyə dəstəyin prinsipləri
16. Ailə-sosial işçi əməkdaşlığı
17. Fərdlərlə (mikro) aparılan sosial iş
18. Qruplarla (mezo) aparılan sosial iş
19. Qrup haqqında məlumat. Qrupun növləri
20. Sosial qrupun növləri.
21. Qrupun öyrənilməsinin əsas istiqamətləri
22. LGBT qruplarla sosial iş
23. Cinsi tərbiyə
24. LGBT qruplarının cəmiyyətlə qarşılıqlı əlaqəsi
25. İİV/QİÇS xəstəliyi
26. İİV/QİÇS xəstəliyinin əlamətləri və yoluxma yolları
27. İİV/QİÇS xəstəliyindən müdafiə yolları
28. İnsan alveri qurbanları ilə sosial işin təşkili, təqib, müdafiə və profilaktika
29. İnsan qaçaqmalçılığını insan alverindən fərqləndirən xüsusiyyətlər
30. Zərərli maddələrdən asılılıq. Zərərli maddələrdən asılılığın növləri

XIV. Kollektivium sualları

--blok--

- Sosial işə giriş
- Sosial iş prosesinin mərhələləri
- İnsan alveri qurbanları ilə sosial işin təşkili, təqib, müdafiə və profilaktika

--blok--

- Ailəyə dəstəyin məqsədi
- Ailəyə dəstəyin prinsipləri
- Fərdlərlə (mikro) aparılan sosial iş

--blok--

- Sosial qrupun növləri.
- Cinsi tərbiyə
- İİV/QİÇS xəstəliyi
- Böhran vəziyyətinin daxili və xarici səbəbləri

Fərdlər, qruplar və ailələrlə sosial iş təcrübəsi fənninin sillabusu 050807-“Sosial iş” ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus “Pedaqogika, psixologiya və incəsənət” kafedrasının 29 aprel 2025-ci il tarixli iclasında (protokol №10) müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi:

dos. A.Q.Qasımov

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev